

بسم الله الرحمن الرحيم

علت های

دین گریزی جوانان

بر اساس اندیشه های اسلامی

پژوهش: تقی ژاله فر

مکان کتب

زستان ۹۸

سرشناسه	: ژاله فر ، تقی ، ۱۳۲۹-
عنوان و نام پدیدآور	: علت های دین گریزی جوانان ، براساس روانشناسی اسلامی / تقی ژاله فر .
مشخصات نشر	: زنجان: نیکان کتاب، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۰ص.
شابک	: ۳-۱۹۶۵۶۳-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: بی دینی - جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Irreligion -- Religious aspects -- Islam:
موضوع	: جوانان مسلمان -- زندگی مذهبی
موضوع	: Muslim youth -- Religious life :
موضوع	: اسلام و دنیوی گرایی
موضوع	: Islam and secularism :
موضوع	: بی دینی
موضوع	: Irreligion :
رده بندی کنگره	: BP۲۲۵/۳ :
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۴ :۴۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۲۰۱۴

علت های دین گریزی جوانان ، براساس روانشناسی اسلامی

پژوهش : تقی ژاله فر

امور فنی: نیکان کتاب

طراحی جلد : آتلیه سگال (رجبی - کرمی)

چاپ اول: زمستان ۹۸

لیتوگرافی: ولیعصر

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

شابک: ۳-۱۹۶۵۶۳-۹۶۴-۹۷۸

دفتر نشر:

زنجان: چهارراه سعدی، روبروی بانک پاسارگاد، کوچه شهید باقری، ساختمان سپهر، واحد ۴

تلفن تماس نویسنده: ۰۹۱۳۴۴۱۲۳۹۳

تلفکس: ۰۲۴-۳۳۳۳۵۴۱-۲

Email: Nikanketab@yahoo.com

www.nikanketab.ir

حق چاپ محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۵	پیش گفتار
۹	جامعه شناسی اسلام
۱۴	هدف آفرینش انسان
۱۸	دین اجدادی
۲۸	تأثیر وراثت و محیط بر رفتار انسان
۳۱	وراثت و محیط در کلام پیامبر بزرگوار (ص)
۳۴	اهمیت تعلیم و تربیت اسلامی
۳۸	یادگیری تقلیدی
۴۲	مراحل تحول یادگیری
۵۶	هدف بعثت پیامبران
۶۴	اسلام
۶۷	اسلام ظاهری
۷۱	اسلام حقیقی
۹۲	ایمان
۹۹	آغاز زندگی کودک
۱۱۰	تکامل کودک در رحم مادر
۱۱۹	ضمیر ناخود آگاه کودک
۱۲۴	بهداشت روانی خانواده
۱۳۹	منابع

پیش گفتار

کودکی که قائم به این جهان می‌گذارد، همانند غنچه ناشکفته‌ای است که نیاز به حمایت و مراقبت رسول‌الدین دارد.

ناتوانی کودک انسان نسبت به سایر موجودات در رفتار او به خوبی قابل مشاهده می‌باشد؛ زیرا بچه حیوانات در لحظات آغازین تولد، دارای توانایی‌هایی می‌باشند؛ اما کودک انسان در آغاز تولد ضعیف‌ترین موجود جهان محسوب می‌شود.

با این وصف، لحظه تولد، آغاز یک زندگی تمام با نشاط برای اطرافیان می‌باشد و بدین سبب آنها از این مهمان نورسیده، استقبال شایسته می‌آورند.

اگر خود کودک نیز در چنین لحظه‌ای آگاهی باشد، آن خود داشت، متوجه می‌شد که لحظه ورود او به این جهان دارای چه ارزشی است.

مولای بزرگوار، امام سجاد (علیه السلام) می‌فرمایند:

«بزرگترین روز برای انسان، روزی است که از مادر متولد می‌شود»^(۱)

اگر کودک می‌دانست که خداوند متعال به چه منظوری او را در این جهان جای داده است، در پوست خود نمی‌گنجید؛ اگر او می‌دانست که خداوند متعال چه استعدادی در وی نهاده است که براساس آن می‌تواند خود را به اوج قله معرفت برساند، شادمانه آواز رهایی سر می‌داد و با تلاش تمام سعی می‌کرد خود را به نهایت این شناخت برساند.

(۱) اکبر ما یكون ابن آدم اليوم الذي يلد من أمه (میزان الحکمه، ج ۱۴، ص ۷۹-۷۰)

باید دانست که یکی از اهداف خلقت انسان بر روی زمین، عامل شناخت است. خداوند متعال انسان را به این خاطر خلق فرموده است که خود و جهان پیرامون خود را به درستی مورد شناسایی قرار دهد.

شناخت انسان از خود و جهان پیرامون خود، مدتها توجه او را به خود جلب نموده و او در رسیدن به این هدف، گامهای مؤثری برداشته است.

انسان تا زمانی که در اثر این جستجو به شناخت نهایی، یعنی شناخت خداوند متعال نرسد، همواره به تلاش خود ادامه خواهد داد؛ زیرا هدف انسان پس از شناخت خود و محیط پیرامون خود، شناخت خدای متعال می باشد.

مولای بزرگوار، امیرالمؤمنین (علیه السلام) چه زیبا می فرمایند:

«وَسَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «مَنْ دَانَ كُودُكِي بِمِيرَمَ وَدَاخَلَ بَهْشَتَ شُومَ (دوست دارم زننده بمانم، بزرگی شوم تا پروردگار خود را بشناسم).»^۱

بنابراین یکی از اهداف خلقت انسان، شناخت می باشد و برای رسیدن به این هدف، انسان باید ابتدا به شناخت خود، سپس به شناخت خدای تعالی برسد.

روایت بسیار ارزنده ای از مولای بزرگوار، امام صادق (علیه السلام) این حقیقت را به خوبی مورد تأیید قرار می دهد.

معاویه بن وهب گوید: به مولای بزرگوار، امام صادق (علیه السلام) عرض کردم:

با ارج ترین طاعتی که انسان را به خدا نزدیک کند، هیچ طاعتی به درگاه خدا محبوب تر از آن نباشد، چه طاعتی است؟

آن بزرگوار فرمودند:

«بعد از شناخت (خدا) هیچ طاعتی با ارج تر و پرباهتر از آن نمی شناسم.

آیا شنیده ای که بنده صالح خدا، عیسی بن مریم (علیه السلام) گفته است:

وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا (مریم، ۳۱)

(میزان الحکمه، ج ۶، ص ۱۵۵)

(۱) مَا يَسْرُنِي لَوْمَةُ طِفْلٍ وَأَدْخَلْتُ الْجَنَّةَ وَلَمْ أَكْبُرْ فَأَعْرِفَ رَبِّي غَرْ وَجَلَّ

(۲) مَا أَعْلَمُ شَيْئًا بَعْدَ الْمَعْرِفَةِ أَفْضَلَ مِنْ هَذِهِ الصَّلَاةِ، أَلَا تَرَى أَنَّ الْعَبْدَ الصَّالِحَ عِيسَى بْنَ مَرْيَمَ قَالَ: وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا

(گزیده کافی، ج ۲، ص ۱۸۳)

دُمْتُ حَيًّا

«و خداوند مرا تا زمانی که زنده هستم به ادای نماز و پرداخت زکوة سفارش فرموده است.»^۱

کلام مولای بزرگوار، مبین این حقیقت است که هدف خلقت انسان، رسیدن به شناخت است؛ زیرا که هدف شناخت مقدم بر فریضه نماز بیان گردیده است و کسی به این هدف نمی‌تواند نایل شود مگر اینکه هدف خلقت را به درستی بشناسد و براساس آن خوب تربیت شود.

مولای زرگوار، امام رضا علیه السلام نیز در اهمیت شناخت خدای متعال فرموده اند:
«آخر عبادت خدا، معرفت و شناخت اوست...»^۲

برهمن اساسی توان دریافت که یکی از وظیفه والدین آن است که کودک خود را به خوبی تربیت کنند و طبق صحیح آموزش دین را به وی بیاموزند. بنابراین مهم‌ترین موضوعی که در زندگی هر انسانی نقش اساسی دارد و او را به کمال می‌رساند، اصل تعلیم و تربیت است.

انسان به سبب داشتن تعقل و تفکر و به طبع، دارای استعداد ویژه‌ای است که هم می‌تواند از کسی تعلیم بپذیرد و نیز می‌تواند در امر تعلیم و تربیت بردیگران تأثیر گذار باشد.

تمام ادیان الهی، بخصوص دین اسلام، همه انسان‌ها را به تعلیم و تربیت دعوت نموده و آنها را ترغیب نموده‌اند که از دوران کودکی به آن امر مهم اهتمام ورزند؛ زیرا که کودکان در این دوران دارای ویژگی‌هایی هستند که بزرگسالان از آن بی‌بهره‌اند و آن، آمادگی پذیرش بسیار زیاد برای یادگیری است که در قلب و ذهن آنان وجود دارد.

کودکی که به مرحله یادگیری مفاهیم رسیده است و می‌تواند تعلیمات مربی خود را در ذهنش مورد تحلیل قرار دهد، دارای ویژگی‌های بسیار ارزشمندی می‌باشد.

ذهن و قلب کودک در این مرحله به آسانی توانایی تعلیمات مربیان خود را دارد؛ زیرا آمادگی ذهنی او این اجازه را می‌دهد که امر تعلیم و تربیت در ذهن وی به آسانی تحقق یابد.